

A Deutscher Städtetag ajánlása a képgyűjtemény és a közművelődési könyvtár helyi együttműködéséről

Közleményünk a Bibliotheksdienst 1973. évi 1. számának hiranyagára támaszkodik. Az alábbi tömörítvényt POLGÁR Ernő készítette.

A német városok érdekképviselői szervének elnöksége, 1971. május 25-i, 172. ülésén szükségesnek tartotta a nyilvános könyvtárak és az oktatási intézmények közötti együttműködés kérdésének elemzését. Az együttműködésre vonatkozóan javaslatokat dolgoztak ki, amelyek a következők:

Iskoláknak, népfőiskoláknak, oktatási intézményeknek, nyilvános könyvtáraknak, muzeumoknak és más művelődési intézményeknek foglalkozniuk kell az audiovizuális eszközökkel. Az audiovizuális eszközök gazdaságos, ésszerű bevezetése a gyakorlatba csak az egyes intézmények koordinálása útján valósulhat meg. Ez a koordinálás a gyarapítás, a megőrzés, a kölcsönzés és a védelem munkaterületein lenne szükséges és megvalósítható.

Különösen fontos az iskolai könyvtárak tájékoztatási központokká alakítása, ellátása könyvekkel és audiovizuális eszközökkel. Gondoskodni kell a megfelelő technikai védelemről is. Természetesen ennek bevezetésénél pénzügyi akadályok léphetnek fel.

Az együttműködést mind a kép- és hanghordozó (soft-ware), mind a hozzájuk tartozó eszközök (hard-ware) viszonylatában ki kell terjeszteni.

El kell érni, hogy az audiovizuális eszközök az iskolákban taneszközökké váljanak és az egyre jobban fejlődő szakmai képzés és továbbképzés keretében az általános tájékoztatást szolgálják. Be kell szerezni: képeket, mikrofilmeket, földgömböket, hanglemezeket, térképeket, dia-sorozatokat, filmszalagokat, hangszalagokat, magnókazettákat, hangosfilmeket és képmagnóhoz szükséges eszközöket.

E kép- és hanghordozó eszközök használatához szükségesek: diavetítő, filmvetítő, lemezjátszó, magnetofon, hangosfilmvetítő, képmagnó és televízió.

Az együttműködést személyzeti területre is ki kell terjeszteni. Ez különösen érvényes a könyvtári személyzetre, akik a gyarapítást, a feltárást és a kölcsönzést végzik, valamint a technikai személyzetre, akik a hang-, képhordozó, audiovizuális berendezések, technikai segédeszközök kezelését vezetik, irányítják. Ezek közé tartoznak a technikai ismeretekkel rendelkező rádió- és televíziótechnikusok, optikusok, elektrotechnikusok, hang- és képtechnikusok, fényképészek és fotólaboránsok.

Az együttműködés különböző szervezési lépcsőkön valósulhatna meg. A cikk a következő javaslatokat, kooperációs forrásokat említi:

A könyvtárak, oktatási intézmények, népfőiskolák kössenek megállapodást egymással az audiovizuális eszközök (hard-/soft-ware) kiválasztása, beszerzése és állománybavétele területére.

Kölcsönösen cserélik ki egymás katalógusait.

Intézetek, intézmények szoros kapcsolatokat építsenek ki egymás között, s tegyék lehetővé az audiovizuális eszközök cseréjét.

Közös személyzet kialakítása a technikai eszközök karbantartására, védelmére.

Az együttműködést az oktatási intézmények, nyilvános könyvtárak és népfőiskolai önképző központok térbeli koncentrációjának újjáépítésére is ki kell terjeszteni.

A DEUTSCHER STÄDTETAG AJÁNLÁSA AZ ISKOLAI KÖNYVTÁRAK UJJÁSZERVEZÉSÉHEZ

A modern iskola egyik fontos feladata, hogy idejében tájékoztassa a tanulót a továbbtanulás, pályaválasztás lehetőségeiről. Ehhez a munkához nyújt nagy segítséget az iskolai könyvtár. A német városok érdekképviselői szerveinek 1961. június 2-i ülésén javaslatot dolgozott ki az iskolai és nyilvános könyvtárak együttműködéséhez. A nyilvános könyvtárak állománygyarapítási tanácsokkal segítenek az iskolai könyvtáraknak. Az iskolai könyvtárügy azóta már sokat fejlődött, figyelme a következő területre orientálódott.

Az iskola egységes munkaközponttá alakuljon, mind a tanárok, mind a tanulók számára.

Természetesen a központi helyet elfoglaló könyveken, folyóiratokon, újságokon kívül hozzáférhetőek legyenek az audiovizuális eszközök is. A cikk megjegyzi, hogy az iskolai könyvtár csak akkor tudja igazán betölteni tájékoztató feladatát, ha a könyveken s egyéb nyomdatermékeken kívül dia-sorozatok, filmek, magnószalagok és kazetták, hanglemezek, mikrofilmek, vetítők, lejátszókészülékek (magnó, lemezjátszó), rádió, televízió is rendelkezésükre áll a tanulóknak.

Ezek megvalósítása fokozatosan történne.

1. lépcső:

Minden tanulóra 3 könyv essen, a könyvtárnak azonban legalább

600 kötetet kell tartalmaznia.

Audiovizuális eszközök beszerzése.

5 folyóirat és újság rendelése.

2. lépcső első fele:

Minden tanulóra 5-8 könyv essen,

Audiovizuális eszközök beszerzése.

10-40 folyóirat és újság rendelése, valamint az idősebb tanulóknak továbbtanulási, pályaválasztási tájékoztatók beszerzése.

2. lépcső második fele:

Minden tanulóra 10 könyv essen.

Audiovizuális eszközök beszerzése.

30-80 folyóirat és újság rendelése, valamint pályaválasztási tájékoztatók beszerzése stb.

A pedagógusok dolgozzanak együtt az iskolai könyvtárossal, beszéljék meg a szerzeményezést, az állománygyarapítás problémáit. Fel kell tární a dokumentumokat. Betűrendes, szak- és betűrendes-tárgyi katalógust kell kiépíteni, valamint kötetkatalógust is célszerű készíteni.

Az iskolák speciális könyvtári feladatainak megoldására a nyilvános könyvtárakban központi "iskolakönyvtári munkacsoportot" kell létrehozni. Ezeknek a munkacsoportoknak a megállapodás után olyan feladatokat is el kell végezni, amelyek nem azonosak a nyilvános könyvtár feladataival. Ezek a következők:

- Gyarapítás, irodalomfigyelés,
- Központi beszerzés és feldolgozás,
- Folyamatos állománybavételezés,
- Állománymegőrzés,
- Revízió,
- Csere, kölcsönzés.

Az iskolai könyvtárak ujjszervezésében segítséget nyújtanak az állami könyv-intézmények és lehetőség nyílik állami támogatásra is.